

Social-, Børne- og Integrationsministeriet

10. januar 2014

Notat om de indkomne hørings svar vedrørende udkast til forslag til lov om ændring af repatrieringsloven (Indførelse af permanent ordning med forhøjet etableringshjælp og supplerende reintegrationsbistand, ændret fordeling af udbetaling af etableringshjælp m.v.)

1. Indledning

Social-, Børne- og Integrationsministeriet har ved e-mail af 11. december 2013 hørt en række myndigheder og organisationer over udkast til forslag til lov om ændring af repatrieringsloven (Indførelse af permanent ordning med forhøjet etableringshjælp og supplerende reintegrationsbistand, ændret fordeling af udbetaling af etableringshjælp m.v.) med høringsfrist den 8. januar 2014. Lovudkastet har endvidere været optaget på høringsportalen.

Følgende myndigheder og organisationer har afgivet bemærkninger til lovudkastet:

Ankestyrelsen, Danner, Dansk Flygtningehjælp, Dansk Folkeoplysnings Samråd, Dansk Socialrådgiverforening, KL, Landsorganisationen i Danmark, Oplysningsforbundenes Fællesråd, Retspolitisk Forening, Rådet for Etniske Minoriteter.

Følgende myndigheder og organisationer har ikke haft bemærkninger til lovudkastet:

Advokatrådet, Datatilsynet, Institut for Menneskerettigheder, Jobrådgivernes Brancheforening, Rigsrevisionen.

Følgende myndigheder og organisationer har ved høringsfristens udløb ikke afgivet bemærkninger til lovudkastet:

Amnesty International, AOF-Danmark, ATP, Børne- og Kulturchefforeningen, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Erhverv, Dansk Folkeoplysnings Forbund, Danske Handicaporganisationer, Dansk Industri, Danske Regioner, Dansk Røde Kors, Det Centrale Handicapråd, Dignity – Dansk Institut mod Tortur, Dokumentations- og Rådgivningscentret om Racediskrimination, FOF's Landsorganisation, Foreningen af Ledere ved Danskuddannelser, Foreningen af Socialchefer i Danmark, Frivilligrådet, Liberalt Oplysningsforbund, Lærernes Centralorganisation, NETOP – Netværk for Oplysning, Retssikkerhedsfonden, Rådet for Social Udsatte, Uddannelsesforbundet, UNHCR, Ægteskab Uden Grænser.

I det følgende gengives hovedindholdet af de modtagne hørings svar samt Social-, Børne- og Integrationsministeriets bemærkninger hertil. Social-, Børne- og Integrationsministeriet kan for en fuldstændig gennemgang af samtlige indsendte synspunkter henvise til vedlagte hørings svar.

2. Bemærkninger til udkastet til lovforslag

2.1. Generelle bemærkninger

Dansk Flygtningehjælp ser meget positivt på, at det nu foreslås at permanentgøre de forbedringer af repatrieringsloven, der trådte i kraft den 1. januar 2010. Dansk Flygtningehjælp bemærker, at de efter lovændringen i 2010 bl.a. har oplevet en markant stigning i antallet af henvendelser fra flygtninge og indvandrere med spørgsmål om repatriering samt en markant stigning i antallet af udrejste.

Det er Dansk Flygtningehjælps erfaring, at lovens målgruppe generelt har oplevet lovændringerne fra 2010 som en klar og nødvendig forbedring af deres muligheder for at vende permanent tilbage til hjemlandet, og at de forbedrede støttemuligheder stemmer bedre overens med de pågældende behov.

Dansk Flygtningehjælp har endvidere oplevet, at lovændringerne har medført en øget kommunal opmærksomhed på repatriering og på hjemlandsperspektivet som et aspekt af integrationsindsatsen. Det er Dansk Flygtningehjælps erfaring, at en afklaring af forholdet til hjemlandet ofte frigør ressourcer hos den enkelte.

Dansk Flygtningehjælp finder det i øvrigt meget positivt, at der lægges op til fortsat at afsætte midler til en styrket informationsindsats om repatrieringsordningen.

Dansk Folkeoplysnings Samråd og Oplysningsforbundenes Fællesråd udtrykker støtte til forslaget, idet lovforslaget giver de mennesker, som i en svær situation har måttet forlade deres hjemland og som nu ønsker at vende tilbage, de bedst mulige betingelser for dette. Dansk Folkeoplysnings Samråd og Oplysningsforbundenes Fællesråd anser dette som væsentligt i et demokratisk samfund med vægt på ethvert menneskes rettighed til størst mulig ligebehandling.

Dansk Socialrådgiverforening finder, at muligheden for repatriering er et vigtigt element for flygtninge, hvorfor foreningen støtter, at den forhøjede økonomiske støtte nu permanentgøres. Dansk Socialrådgiverforening anfører, at det er vigtigt for at sikre en succesfuld implementering, at kommunerne sikrer, at flygtningen får god og rigtig vejledning om mulighederne i loven. Det er derfor godt, at informationsindsatsen som følge af lovforslaget styrkes.

Retspolitisk Forening støtter lovforslagets udtrykte overordnede formål om at forbedre muligheder og vilkår for personer, der ved udrejse fra Danmark kan få økonomisk støtte til repatriering og reintegrationsbistand. Retspolitisk Forening lægger endvidere særlig vægt på, at repatrieringsordningen er helt og aldeles frivillig.

Rådet for Etniske Minoriteter anerkender repatriering som et godt instrument, og lægger i den forbindelse stor vægt på, at repatrieringsordningen er frivillig. Rådet for Etniske Minoriteter er endvidere positivt over for lovforslaget, idet Rådet ser det som en væsentlig styrkelse af en ordening blandt mange, der bidrager til holdbare løsninger for de borgere, der ønsker at gøre brug af muligheden for at repatriere.

Danner er imødekomme over for lovforslaget, men har ingen yderligere bemærkninger.

KL har ingen bemærkninger til indholdet af lovforslaget, men vil fremsende bemærkninger til de økonomiske konsekvenser i forbindelse med økonomiforhandlingerne.

Landsorganisationen i Danmark har udtrykt støtte til de foreslåede ændringer.

2.2. Indførelse af permanent ordning med forhøjet beløb til hjælp til etablering og supplerende reintegrationsbistand (lovforslagets § 1, nr. 1)

Dansk Flygtningehjælp ser meget positivt på de foreslåede ændringer.

Rådet for Etniske Minoriteter finder det positivt, at der i lovforslaget lægges op til, at den forhøjede etableringshjælp og supplerende reintegrationsbistand nu gøres permanent. Rådet for Etniske Minoriteter finder dette positivt, idet Rådet mener, at det øger den enkeltes mulighed for at gennemføre en truffet beslutning om at repatriere.

2.3. Ændret fordeling af udbetaling af hjælp til etablering (lovforslagets § 1, nr. 2)

Dansk Flygtningehjælp ser meget positivt på de foreslåede ændringer.

Rådet for Etniske Minoriteter finder det positivt, at der med lovforslaget foreslås en ændret fordeling af udbetalingen af etableringshjælp m.v. Herved øges den enkeltes mulighed for at foretage de nødvendige investeringer på det tidspunkt i forløbet, hvor det er allermest afgørende for, at repatrieringen kan opretholdes og at der kan etableres et nyt liv på en holdbar måde.

2.4. Ændrede formuegrænser ved vurdering af egne midler (lovforslagets § 1, nr. 3)

Dansk Flygtningehjælp ser meget positivt på de foreslåede ændringer.

2.5. Mulighed for i særlige tilfælde at genoptage en ansøgning om reintegrationsbistand (lovforslagets § 1, nr. 4)

Ankestyrelsen foreslår, at det anføres i selve lovbestemmelsen – og således ikke alene fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen – at det er den kommunalbestyrelse, der tidligere har givet afslag på en ansøgning om reintegrationsbistand, der skal kunne genoptage en ansøgning herom.

Social-, Børne- og Integrationsministeriet er enig heri og har justeret lovforslaget i overensstemmelse hermed.

Dansk Flygtningehjælp ser meget positivt på, at det nu foreslås at give mulighed for at få genoptaget en ansøgning om reintegrationsbistand. Dansk Flygtningehjælp anbefaler dog, at man forlænger den foreslåede periode på 2 år for at genoptage en ansøgning om reintegrationsbistand. Hvis perioden ikke forlænges, vil det formentlig betyde, at en betydelig del af de personer, der vil stå uden forsørgelsesgrundlag, hvis ægtefællen dør efter repatriering, vil vælge fortsat at blive i Danmark.

Social-, Børne- og Integrationsministeriet skal hertil bemærke, at den danske stat som udgangspunkt ikke har en forsørgelsesmæssig forpligtelse over for udenlandske borgere, der bor i udlandet, uanset at de på et tidspunkt har haft bopæl i Danmark. Formålet med at indføre en mulighed for i visse særlige tilfælde at søge om genoptagelse af en ansøgning om reintegrationsbistand, hvis forsørgelsesgrundlaget mistes eller væsentligt forringes i en kortere periode efter udrejsen fra Danmark, er at sikre, at en eventuel usikkerhed om det fremtidige forsørgelsesgrundlag ikke afholder udlændinge, der ønsker at vende tilbage til deres hjemland, fra at benytte sig af ordningen. Perioden indenfor hvilken, der kan anmodes om genoptagelse, er fast-

sat til to år, idet det ikke vurderes hensigtsmæssigt at forpligte kommunalbestyrelserne til at behandle en ansøgning om genoptagelse i en længere årrække efter udlændingens udrejse fra Danmark.

2.6. Justering af reintegrationsbistanden ved repatriering til visse lande (lovforslagets § 1, nr. 5)

Dansk Flygtningehjælp ser meget positivt på de foreslåede ændringer.

Dansk Flygtningehjælp anbefaler dog, at den nye landegruppe 2 også kommer til at omfatte øvrige relevante lande fra det tidligere Jugoslavien (Montenegro, Makedonien og Kosovo), hvor leveomkostningerne angiveligt er sammenlignelige med leveomkostningerne i Serbien og Bosnien-Hercegovina.

Dansk Flygtningehjælp anbefaler endvidere, at den nye landegruppe 2 tillige kommer til at omfatte Irak. Årsagen er, at Dansk Flygtningehjælp har konstateret, at leveomkostningerne i Irak nu er på højde med omkostningerne i Tyrkiet og landene på Balkan.

Social-, Børne- og Integrationsministeriet kan oplyse, at fastsættelse af reintegrationsbistandens størrelse for de enkelte landegrupper som hidtil vil ske ved bekendtgørelse. Ministeriet finder samtidigt, at det er vigtigt at sikre, at reintegrationsbistandens størrelse fastsættes på et niveau, hvor der er sammenhæng mellem bistandens størrelse og de faktiske leveomkostninger i de enkelte lande. Det forudsætter, at der løbende kan justeres i støttebeløbenes størrelse, hvis forholdene i de enkelte lande tilsiger det. I den forbindelse er det præciseret i lovforslagets bemærkninger, at social-, børne- og integrationsministeren i forbindelse med muligheden for at fastsætte reintegrationsbistandens størrelse, også har mulighed for at ændre antallet af landegrupper og omplacere lande mellem de enkelte landegrupper, således at der løbende ved ændring på bekendtgørelsesniveau kan tages højde for udviklingen i leveomkostningerne i de enkelte lande.

Som følge af, at der med lovændringerne indføres en tredje landegruppe, er det ifølge Dansk Socialrådgiverforenings vigtigt, at de medarbejdere, som skal administrere ordningen i praksis, får en grundig orientering om lovændringen, da det er centralt for, at udvidelsen vil blive anvendt i praksis.

Social-, Børne- og Integrationsministeriet skal hertil bemærke, at ministeriet vil drage omsorg for, at den gældende vejledning om repatrieringsloven til kommunerne bliver opdateret.

2.7. Ikrafttrædelse (lovforslagets § 2, stk. 1 og 2)

Ankestyrelsen foreslår vedrørende ikrafttrædelsesbestemmelsens stk. 2, at det anføres i selve ikrafttrædelsesbestemmelsen – og ikke alene i bemærkningerne til bestemmelsen – hvilke regler, der finder anvendelse hvornår.

Social-, Børne- og Integrationsministeriet finder imidlertid, at dette – som det er tilfældet i udkastet til lovforslaget – bør anføres i bemærkningerne, men ikke i selve lovteksten.